

I många flyktingfamiljer har mannen blivit dödad och kvinnan står ensam kvar som familjeförsörjare. Risken att barnen tvingas in i prostitution och kriminalitet är stor.

"Jag vet att det finns en bra framtid för mig," säger tioåriga Nicol.

"En dag ska jag härifrån"

SOACHA

■ Dilma Suárez bor sedan åtta år med sina två barn Nicol och David i slummen sydväst om Bogotá som ingår i den väldiga förortskommunen Soacha. Hennes man dödades under inbördeskriget och hon tvingades fly från deras gård.

Framför sin bostad har hon en liten trädgårdstapp. I ett av Latinamerikas värsta slumområden odlar hon lök, kål, sockerärtor, tomat och paprika.

Klimatet är kyligt och rött, området ligger på 2500 meters höjd. På nätterna kan temperaturen gå ner mot tio grader.

– Då ligger ett moln av brandrök över sluttningen, vilket inte är bra för min odling.

– Allt kan inte växa här men grönsakerna ger mig en säker inkomst. Det mesta åter vi själva, men jag kan

också byta eller sälja. Det svåra är att sköta komposten så jag får fram odlingsjord, säger Dilma Suárez.

Varje dag anländer minst tio nya flyktingfamiljer. Kåarna är byggda olagligt på ockuperad mark. Därför saknas avlopp, elektricitet och vattenledningar.

Läkare utan gränser har utrustat många hem med vattencisterner. Colombianska organisationer hjälper med internationellt stöd flyktingar att starta på nytt. Fidap har gett Dilma Suárez fröna till hennes odling.

Tioåriga Nicol har precis kommit hem från skolan. Hon visar utsiktsplatsen där hon brukar sitta och läsa på eftermiddagarna om solen skiner.

– En dag ska jag härifrån, säger Nicol. Jag ska flytta ner dit, till Bogotá. Jag ska utbilda mig. Jag vet att det finns en bättre framtid.

Flyktingkvinnan Valomera Santos, och hennes barn Lorena och Felipe.

"Jag tar arbete där det finns"

BARRIO FUTURO

■ Valdomera Santos bor med sina två barn Lorena och Felipe i ett skjul. Den yngsta dottern blev sjuk och dog för tre månader sedan.

– Jag hade inte pengar till sjukvård. Många dagar har jag inte pengar till mat till barnen.

I byn där Valdomera Santos levde hade hennes familj en jordtäppa, höns och grisar. De odlade bananer, yucca och grönsaker. I närheten fanns guldfyndigheter där de med tur kunde vaska fram lite guld-sand.

En natt överfölls byn. Av vilka vågar hon inte gissa. Runt omkring henne dödades hennes släktingar. Hon tog barnen och flydde mot floden där de gömde sig i mörkret.

– En båt som passera-de tog upp oss. Jag tror ingen annan överlevde.

I slumområdet för flyktingar i norra Colombia där hon nu bor fanns redan hennes faster. Hos henne fick hon och barnen sova den första tiden.

Sin bostad har hon själv byggt av byggsopor och träslappar. Golvet är av stampad jord. När det regnar rinner vattnet rakt igenom skjutet. I det senaste åskovädret spolades halva golvet bort.

– Vad jag hoppas på? Mat för dagen. Jobb. Jag tar arbete där det finns. Byn där vi levde finns inte kvar. Dit kan vi aldrig återvända. Jag kan inte hoppas på mer än att mina barn ska få det bättre.

COLOMBIA

TEXT & FOTO:
THOMAS GUSTAFSSON
uttland@sydsvenskan.se

Familjen Mosquera. Döttrarna Gloria och Yoana, mormor Derfica och mamma Vasilía Martínez Mosquera, sonen Luis.

"Nu är vi trötta på att vänta"

VILLA ESPAÑA

■ Vasilía Martínez Mosquera bor sedan nio år tillsammans med sina tre barn och sin mamma i flyktinglägret Villa España. Hennes man och pappa har mördats i konflikten.

– Vi har förlorat allt, säger hon.

Familjen hade en liten gård med odlingar och husdjur som Vasilía och hennes man drev tillsammans med hennes föräldrar.

Hon vet fortfarande inte vilka som kom till deras gård. Troligen var det paramilitärer för dagen innan hade gerillan passerat.

– Vi hade aldrig haft något med gerillan att göra men de trodde oss inte. De förde bort min man John, min farbror och min faster. Ingen kom tillbaka.

Hennes son Luis var ett spädbarn så hon lämnades

i fred. Hennes kusin våldtogs.

– Vi vet att de odlar kokain på vår mark. Min pappas bror återvände för två år sedan för att se vad som hänt. Han kom aldrig tillbaka. Vi har hört att han dödades.

I lägret Villa España nära staden Quibdó bor 1580 familjer, 9566 människor enligt senaste räkningen.

Nya flyktingar kommer flera gånger i veckan. 66 procent är kvinnor. 95 procent är afrocolombianer.

Vasilía Martínez Mosquera har gått med i kommittén som styr lägret. Hon är ledare för kvinnogruppen och har engagerat sig för att kräva hjälp av regeringen.

– Alla som bor här var jordbrukare. Vi var oberoende och klarade oss själva. Nu är vi trötta på att vänta. Åren går. Inget händer.

Knarkligorna står i vägen för jordreform

BOGOTÁ

Inbördeskriget i Colombia har orsakat en av världens värsta humanitära kriser. Över fyra miljoner människor har tvingats fly undan striderna och lever som internflyktingar.

Under sina första hundra dagar som president lovade Juan Manuel Santos att få slut på konflikten, minska fattigdomen och finna en lösning på flyktingkatastrofen som blivit allt mer akut.

Hans största utmaning är att få igenom den jordre-

Juan Manuel Santos.

FOTO: ARNULFO FRANCO

form som han nyligen presenterade inför kongressen. Enligt förslaget ska alla småbönder som fördrivits

"Den enda risken är att du vill stanna kvar!"

Turistmyndighetens slogan.

under konflikten få tillbaka sin mark.

En stor del av den används nu för lösnande storjordbruk eller kokainodlingar. Flyktingar som återvänder till sina gårdar riskerar att mördas, visar flera rapporter från oberoende internationella organisationer för

mänskliga rättigheter. En procent av befolkningen kontrollerar sextio procent av marken.

– Som ny president har Santos stora möjligheter att göra förändringar och jordreformen är en nyckelfråga, säger Juan Pablo Morris, undersökande journalist i Bogotá.

Ungefär sex miljoner hektar land ska i så fall återlämnas till sina rättmätiga ägare. Förändringsplanerna har många motståndare och narkotikaligornas

pengar letar sig långt in i maktens centrum.

Under fem år har Henrik Halvardsson varit stationerad i Colombia där han arbetar för Lutherska världsförbundet (tidigare Lutherhjälp).

– I det stora är jag mer optimistisk inför framtiden, men de grundläggande problemen finns kvar. Colombia får inte en rättvis fred om man inte löser de sociala problemen. Det finns också starka krafter som tjänar på att kriget fortsätter, säger han.

FAKTA

Flyktingkatastrofen

■ Enligt FN hade Colombia flest internflyktingar i världen 2010 vid sidan av Sudan – ungefär fyra miljoner, mellan sju och tio procent av Colombias befolkning. Minst en halv miljon har lämnat landet på grund av kriget.

■ FN och internationella hjälporganisationer uppskattar att ungefär trehundra tusen människor har lämnat sina hem i år.

➔ **LÄS MER!**

■ Detta är sista avsnittet i artikelserien om Colombia. Tidigare artiklar finns på Sydsvenskan.se.